

Fincanda sanat olsam...

ELİF TÜRKÖLMEZ | 2

Bir sanat olarak kahve

Kahveleriyle olduğu kadar espresso fincanlarıyla da ünlü İtalyan kahve markası illy'nin, içinde kahve de içilebilen sanat merkezi Galleria illy, 23 Ekim'e kadar İstanbul'da...

ELIF TÜRKÖLMEZ

elifturkomez@gmail.com

Macar delikanlı, 20'li yaşlarının ortasında hayatının geri kalanını mutluluk, huzur ve tutkuyla geçirmesine sebep olacak iki şey öğrendi: Aştan kavurulmak ve kahve kavurmak! 22 yaşında Avusturya-Macaristan ordusuyla Birinci Dünya Savaşı'na katılan Francesco Illy, cephesinin bulunduğu Trieste kenti İtalyan idaresi altına girince orada katkı, aşık olup evlendi ve ömrünün sonuna kadar mis kokulu espressolar pişirdi. Bugün 140 ülkede, 50 binin üzerinde restoran ve barda, her gün 6 milyon fincan espresso satan illy, kurucusu Francesco Illy'nin başlattığı kahve tutkusunu yeni alanlarda farklı konseptlerle devam ettiriyor. Mesela Francesco Illy, 1935'te Illetta adını verdiği ilk otomatik

espresso makinesini icat etmiş ve bugünkü su buharı yerine hava basıncı ile çalışan espresso makinelerinin atasını gelecek nesillerin hizmetine sunmuş. Bugün illy için çalışanlar da kahve çekirdeği olarak kafein içeriği daha düşük olan Arabica çekirdekleri kullanıyor, nitrojenle sıkıştırılmış kutularla dünyanın bir ucuna tazecik kahveler gönderiyor ve yetmiyor; her biri birer sanat eseri tasarım fincanlarıyla kahve severlerin aklını başından alıyor.

illy'nin alımlarını fincanları ilk kez 1990'da Matteo Thun tasarlamış. Bu tasarımlar kısa sürede espresso bardakları açısından ideal örnek kabul edilmiş ve her yıl değişik desenlerle koleksiyonculara çeşitler sunulmaya başlanmış. Bu fincanların ağırlığı 250, kapasitesi 170 gram; tepe çapı 84, boyu 66.8, tabak

çapıysa 142.7 milimetredir. Dünyada pek çok sanat meraklısı illy fincanlarının koleksiyonunu yapıyor, nadir parçalar müzayedeelerde epey pahalıya gidiyor. İly sadece bir kahve değil aynı zamanda bir tasarım ve sanat markası. Bugüne kadar New York, Milano, Trieste ve Berlin'de illy tasarımlarını sergileyen Galleria illy'lerin sonuncusu dün, markanın temsilcisi Andrea Illy'nin de katıldığı bir davetle İstanbul'da açıldı. Galeri İşık Teşvikiye'de, 23 Ekim'e kadar görülebilecek olan Galleria illy sanat, edebiyat ve tasarım uluslararası yıldızlarını genizi bir platform olarak gezeceği bir platform olarak tasarlanmıştır. Galleria illy, başlı başına bir sanat eseri olarak tanınlanıyor. 2009 Venedik Bienali Altın Aslan ödülü sahibi, ünlü çağdaş sanatçı Alman Tobias Rehberger'in tasarımlarının sunulduğu proje, tüm Galleria illy'ler arasında ilk defa 'içinde gezilebilir bir sanat eseri'ne dönüşmüştür. Galleria illy'de çeşitli kültür etkinlikleri içeren programların yanı sıra Università del Caffè'nin

baristalarının verdiği kahve derslerine de katılabilirsiniz. Programda Magnum Photos fotoğrafçılarından Harry Gruyaert, İtalyan mimar/tasarımcı Aldo Cibic, İspanyol yemek tasarımcısı Marti Guixe'nin de aralarında olduğu pek çok ünlü isim var. Etkinlik şimdiye dek, yönetmen Julian Schnabel'den çağdaş sanatçı Marina Abramovic'e, tasarımcı Ron Arad'dan mimar Matteo Thun'a pek çok farklı alandan yaratıcı ismi ağırladı.

'Everything happens for a reason' (Her şeyin bir sebebi var) sloganıyla düzenlenen Galleria illy'nin mekân tasarımı, Altın Aslan ödülü sahibi Tobias Rehberger'in 2009'daki Venedik Bienali için tasarladığı ödüllü espresso barının geliştirilmiş hali. İki yerleşimden ortak noktası, gerçekle optik yanılgılar arasındaki sınırları yok eden geometrik şekillerin oluşturduğu özel tasarım. Odak noktası, kültür ve kahveyi büyük uyum içinde harmanlayan bir espresso bar. Burada hazır espressonuzu yudumlarken, doğru hazırlama tekniklerini de öğrenebilirsiniz. Yalnız, espressonun acı yağının damağınızda bıraktığı zevkin tadını çıkarırken bunu Francesco Illy'ye borçlu olduğunuzu hatırlayın.

Rehberger'in meşhur barı

90'ların başında ünlü olan Tobias Rehberger, çoğunlukla 1960 ve 70'lerin tasarım stillerinde bile yarattığı mekânlar, mobilyalar, heykeller ve yerleşimler, 'başlamsal' yaklaşımlarıyla sanatçı eleştirmenlerin favorisi haline gelmiştir. Tobias Rehberger'in eserleri, şimdiye dek Venedik ve Berlin bienallerinde, Lüksemburg'da Manifest ve Paris'te Palais of Tokyo'da sergilendi. 53. Venedik Bienali'nde İtalyan Pavilyonu olarak bilinen bölümdeki kafeyi tasarlayan Rehberger, bu çalışmasıyla etkinliğin en önemli ödülü olan Altın Aslan'ı aldı. Jürinin sözleriyle: "Tobias Rehberger, sergilemeyi yeniden keşfederken sanat eserini bir kupa'nın dışına çıkardığı için bu ödülü hak ediyor. Onun bu çalışmasında sosyal iletişim, estetik bir uygulamaya dönüşüyor."

Tobias Rehberger, gerçekle optik yanılgılar arasındaki sınırları yok eden geometrik şekillerin oluşturduğu özel tasarımın yaratıcısı...

